

допит підозрюваного; 9) освідування підозрюваного; 10) обшук за місцем проживання, роботи тощо; 11) при необхідності призначення криміналістичних експертиз (за результатами оглядів залежно від виявлених слідів) та ін. [5, с. 640].

Наведені типові слідчі ситуації, тактичні операції і запропоновані алгоритми дій слідчого по їх вирішенню мають не обов'язковий, а рекомендований характер. Вони можуть змінюватись залежно від обставин провадження, характеру виявлених слідів та інших обставин. Але, необхідно відмітити, що своєчасне та грамотне планування та проведення рекомендованих тактичних операцій при розслідуванні звалтувань істотно підвищує ефективність розслідування зазначеної категорії кримінальних правопорушень.

Список використаних джерел

1. Криміналістика [текст]: підручник / В.В. Пясковський, Ю.М. Черноус, А.В. Іщенко, О.О. Алексєєв та ін. – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 544 с.
2. Алексєєв О.О. Розслідування окремих видів злочинів: навч. посіб. / О.О. Алексєєв, В.К. Весельський, В.В. Пясковський. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 278 с.
3. Криміналістика у питаннях та відповідях: Навчальний посібник [Текст] / [А.В. Іщенко, В.В. Пясковський, А.В. Самодін, Ю.М. Черноус та ін.]. – К.: ТОВ «Видавництво «Центр учбової літератури», 2016. – 118 с.
4. Криміналістика. Академічний курс: підручник / [Т.В. Варфоломєєва, В.Г. Гончаренко, В.І. Бояров та ін.]; Акад. адвокатури України. – Київ: Юрінком Інтер, 2011. – 495 с.
5. Криміналістика: [підручник] / [В.Ю. Шепітько, В.О. Коновалова, В.А. Журавель та ін.]; за ред. В.Ю. Шепітька. – 5-те вид., перероб. та доп. – К.: Ін Юре, 2016. – 640 с.

Панасюк Вікторія Вікторівна

слухач магістратури 1-го курсу 101 н.г..
Навчально-наукового інституту № 3 НАВС
Науковий керівник: **Комаринська Ю.Б.**
заступник директора ННІ № 3 НАВС з
навчально-методичної та наукової роботи,
кандидат юридичних наук, доцент

ВЗАЄМОДІЯ УКРАЇНИ І ЄВРОПОЛУ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СПІЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ БЕЗПЕКИ

Сучасний етап розвитку нашої держави характеризується зміцненням співробітництва між державами та міжнародними організаціями у різних сферах. В першу чергу , особливої уваги потребує співробітництво в

правоохоронній сфері , яке обумовлене розвитком транснаціональної злочинності, яка зачіпає інтереси двох і більше держав Міжнародне співробітництво держав ґрунтується на системі певних критеріїв, стандартів, тобто міжнародних принципах, які визначають сутність організації та діяльності держав, а також міжнародних організацій у сфері боротьби з міжнародними злочинними діяннями [1, ст. 92].

Міжнародне співробітництво держав у боротьбі зі злочинністю – це співробітництво держав, спрямоване на розробку і координацію заходів щодо попередження, розкриття злочинів і поведження з правопорушниками, а також вироблення комплексних цілей і завдань з мінімізації транснаціональних і внутрішньодержавних протиправних діянь. Воно розвивається на трьох рівнях: рівень двостороннього співробітництва між державами; регіональний рівень; співробітництво на універсальному (загальносвітовому) рівні [2].

Відповідно до п.4 ст.2 Статуту ООН “усі члени ООН утримуються в їх міжнародних відносинах від погрози силою або її застосування”.

Обов’язок незастосування сили поширюється на всі держави і є основою для співробітництва між державами в різних сферах, в тому числі й у сфері боротьби зі злочинністю. Нормативний зміст цього принципу можна викласти в таких основних положеннях:

1. Співробітництво між державами у сфері боротьби зі злочинністю має ґрунтуватися на добровільній основі, без будь-якого примусу силою, чи погрози силою;

2. Проблеми, що виникають при співробітництві в сфері кримінальною юстиції, не можуть використовуватися для безпідставного прямого або непрямого застосування сили чи погрози силою [3, ст. 2].

На сьогоднішній день Україна активно співпрацює з різними країнами на підставі міжнародних договорів та на засадах взаємності . Крім того , правоохоронна діяльність нашої країни пов’язана з діяльністю європейських інституцій, наприклад Європол (Європейський поліцейський офіс) [4,ст. 188].

Європол має взаємовідносини з країнами, що входять в ЄС, і з організаціями, які взаємодіють з ним на основі угод про співпрацю: Албанії, Австралії, Канади, Колумбії, Ісландії, Норвегії, Швейцарії, Інтерпол та правоохоронними органами США: Бюро алкоголю, тютюну, вогнепальної зброї і вибухових речовин (ATF), по боротьбі з наркотиками (DEA), Секретна служба (USSS); Федеральне бюро розслідувань (ФБР); імміграційного і митного законодавства (ICE) і Internal Revenue Service (IRS).

Європол нині здійснює співробітництво з дев'ятьма органами ЄС та установ, що функціонують у сферах свободи, безпеки і правосуддя. Також співпрацює по ряду ініціатив на двосторонній основі [5, ст. 94].

Ця мережа має захищені канали зв'язку, що надаються Європолом. Крім того, дана організація має два зв'язкових співробітника, що відряджаються у м. Вашингтон (США) і Штаб-квартиру Інтерполу в м. Ліон, Франція.

Європол підтримує діяльність правоохоронних органів держав-учасниць у сферах:

- сприяння обміну інформацією між Європолем та офіцерами зв'язку відряджених державами-учасницями, як представників своїх національних правоохоронних органів. Вони не перебувають під командуванням Європолу чи його директора. Крім того, зазначені офіцери зв'язку, діють відповідно до свого національного законодавства;
- забезпечення оперативного аналізу і підтримки операцій держав-учасниць;
- надання експертної і технічної підтримки для досліджень і операцій, здійснюваних у рамках ЄС, під наглядом та юридичною відповідальністю держав-учасниць;
- створення стратегічних звітів (наприклад, оцінки загроз) і аналізу злочинів на основі інформації та оперативних даних які отримані від держав-учасниць або отриманих з інших джерел.

Також за сприянням цієї організації активно проводиться та розповсюджується серед держав-учасниць аналіз злочинності і гармонізації методів розслідування.

Європол регулярно організовує інформаційно-просвітницькі заходи для співробітників правоохоронних органів ЄС з метою підвищення їх знань про Європол та його функціонування.

4 грудня 2009 р. у м. Київ під час саміту Україна – ЄС була підписана Угода між Україною та Європолем про стратегічне співробітництво. Цей документ покликаний сприяти координації зусиль держав-членів ЄС та України в запобіганні і протидії будь-яким формам міжнародної злочинності, проявам терористичних загроз, торгівлі людьми, наркотиками та іншими психотропними речовинами, нелегальній міграції.

Зазначена робота здійснюється у безпосередній взаємодії між Міністерством внутрішніх справ України та Секретаріатом Європолу.

Також досягнуто домовленості щодо укладення Угоди про оперативне співробітництво, яка покликана поглибити відповідну взаємодію сторін. Угода зокрема передбачає налагодження співробітництва між Україною та Європолем з метою підтримки держав-членів Європейського Союзу в попередженні і боротьбі з організованою злочинністю, тероризмом та іншими формами міжнародної злочинності, зокрема шляхом обміну інформацією між Україною та Європолем.

11 березня 2015 р. у м. Київ та 19 березня 2015 р. у м. Гаага підписано Меморандум про взаєморозуміння між Україною та Європолем щодо встановлення захищеної лінії зв'язку. Це дасть можливість здійснювати обмін інформацією між Україною та країнами-членами ЄС через Європол в режимі реального часу та сприятиме поглибленню практичної взаємодії з інституціями ЄС та сприятиме зусиллям держави у боротьбі з

транскордонною злочинністю на національному та міжнародному рівнях [6-361].

Також, 14 грудня 2016 р. була підписана Угода про оперативне та стратегічне співробітництво, яка набрала чинності 12 липня 2017 року та припинила дію попередньої Угоди між Україною та Європолем про стратегічне співробітництво 2009 року, метою якої було посилення співробітництва держав-членів ЄС, які діють через Європол, з Україною в запобіганні серйозним формам міжнародної злочинності, їх виявленні, припиненні та розслідуванні, шляхом обміну стратегічною й технічною інформацією.

Таким чином, завдяки укладеній угоді українським правоохоронцям надана можливість брати участь у спільних поліцейських заходах разом з іноземними колегами, здійснювати обмін і аналіз оперативної та стратегічної інформації, встановлювати місцезнаходження злочинців, які перебувають у розшуку, створювати міжнародні спільні слідчі групи тощо.

Тому, враховуючи вищевикладене, можна дійти висновку, що Україна доклала чимало зусиль задля того, щоб співпрацювати з державами-членами Європейського Союзу та його правоохоронними органами (Європолем). Введення в дію оновленої нормативної бази з питань співробітництва правоохоронних органів України і Європолу є кроком, який дозволить вивести взаємодію України і ЄС з питань безпеки на новий, більш якісний рівень. Крім цього, розширення формату співробітництва двох сторін у питання протидії міжнародній організованій злочинності, проявам тероризму, незаконній міграції та іншим суспільно небезпечним явищам стане чинником прискорення європейської інтеграції України і входження України до числа найбільш розвинених, демократичних держав сучасного світу.

Список використаних джерел:

1. Грицаєнко Л.Л. Органи Європейського Союзу з боротьби зі злочинністю та правові засади їх співробітництва з Україною / Л.Л. Грицаєнко // Вісник Національної академії прокуратури України. – 2012. – № 1. – С. 91–95.

2. Міжнародна поліцейська енциклопедія [Текст]: понятійний апарат. Концептуальні підходи. Теорія та практика: В 10 т. / відп. ред. Ю.І. Римаренко [та ін.]; Нац. акад. внутр. справ України, Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, Акад. прав. наук України, Акад. підготовки керів. кадрів поліції Федерат. Республіки Німеччини, - К.: Видавничий дім "Ін Юре", 2003 .

3. Статут Організації Об'єднаних Націй від 26.06.1945 року Ст. 2. [Електронний ресурс] – Режим доступу - https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010

4. Стрельцова О.В. Організаційний механізм Європейського Союзу в сфері спільної кримінальної політики . Юридична наука. 2011. № 4-5. С. 185- 191.

5. Грицаєнко Л . Органи Європейського Союзу з боротьби зі злочинністю та правові засади їх співробітництва з Україною . Вісник Національної академії прокуратури України. 2012. № 1. С. 91-95.

6. Про ратифікацію Угоди між Україною та Європейським поліцейським офісом про оперативне та стратегічне співробітництво: Закон України від 12.07.2017 р. № 2129-VIII // Відомості Верховної Ради. – 2017. – 33. – Ст. 361.

Савчук Аліна Ігорівна,
курсант 3-го курсу ННІ № 3
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: **Антонюк П.Є.,**
професор кафедри криміналістики та судової
медицини, кандидат юридичних наук

ЗАГАЛЬНА МЕТОДИКА ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ

У Кримінальному процесуальному кодексі України передбачено, що з метою виявлення та фіксації інформації про обставини кримінального правопорушення слідчий, прокурор проводить огляд місцевості, приміщень, речей та документів (ч. 1 ст. 237), огляд житла чи іншого володіння особи (ч. 2 ст. 237), огляд трупа (ст. 238) та особи (ст. 241).

Одним із різновидів огляду є огляд місця події (ч. 3 ст. 214), який є необхідною процесуальною дією.

Під час огляду місця події суб'єкт розслідування за допомогою органів почуттів переконується у існуванні та характері фактів, що мають істотне значення для провадження. На початку огляду місця події слідчий не знає і не може передбачити, які об'єкти він знайде.

Основні завдання, що вирішуються під час огляду місця події:

- 1) зрозуміти ситуацію на місці події, з'ясувати, як відбулася подія, зрозуміти дії правопорушника;
- 2) зафіксувати обстановку на місці події;
- 3) виявити та вилучити сліди кримінального правопорушення;
- 4) встановити можливі джерела інших доказів (крім виявлених слідів);
- 5) перевірити вже наявні докази, а також версії;
- 6) вивчити об'єкт, виявити та зафіксувати його особливі ознаки;
- 7) виявити (встановити) негативні обставини [1, с. 222].

Огляд місця події передбачає здійснення пізнавальної діяльності, яка характеризується такими ознаками: 1) ретроспективний характер діяльності (знання зводяться до минулого); 2) пізнання здійснюється у формі доказування (за допомогою кримінально-процесуальних засобів); 3) така